

Definice závažných onemocnění

SLEPOTA

Definice : Snížení vizu na menší než 3/60 nebo zúžení zorného pole pod 20 stupňů způsobené úrazem nebo jiným základním onemocněním.

Výluka : slepota jednostranná

INFARKT MYOKARDU / IM /

Definice : IM je akutní ložisková ischemická nekróza srdečního svalu vzniklá na podkladě náhlého uzavěru či progresivního extrémního zúžení věnčité tepny zásobující příslušnou oblast (Příčinou nejčastěji bývá koronární aterosklerosa či embolus do věnčitých tepen).

Laboratorně je charakterizován typickým průběhem hodnot biochemických ukazatelů nekrózy myokardu při současné přítomnosti některého následujícího kritéria :

- a) klinické příznaky ischémie /stenokardie/
- b) vývoj patologické Q vlny na EKG
- c) ST elevace či deprese na EKG svědčící pro ischémii

Výluka : němý IM

Výklad pojmů :

- 1) IM – nevratné změny srdečního svalu / odumření / po zamezení přívodu krve.
- 2) Němý IM – nejsou přítomny klinické známky ischémie. Je prokazatelný jen při laboratorním vyšetření / např. EKG, ECHO /.
- 3) Ischémie – místní nedokrevnost tkáně vedoucí až nekróze.
- 4) Nekróza – odumření buněk, tkáně či části orgánu.
- 5) Ateroskleróza – onemocnění tepen vedoucí k zužování průsvitu tepny s následnou ischémií zásobované tkáně.
- 6) Embolus – krevní sraženina / vmetek / ucpávající tepnu.
- 7) Stenokardie – typická bolest za hrudní kostí / píchavá, svíravá / provázená strachem, pocením, často vystřelující do levé paže a do krku.
- 8) Změny na EKG – takové změny a odchylky od normy na elektrokardiografické křivce, které jsou typické pro IM.

TRANSPLANTACE DŮLEŽITÝCH TĚLESNÝCH ORGÁNŮ

Definice : Životně nezbytná transplantace srdce, plic, jater, ledvin, slinivky břišní a kostní dřeně, kdy je příjemcem pojištěný.

ZHOUBNÝ NÁDOR / RAKOVINA /

Definice : Je přítomnost histologicky potvrzeného zhoubného nádoru, který se vyznačuje nekontrolovatelným růstem, dělením maligních buněk a jejich invazí do zdravé tkáně. Mezi zhoubné nádory patří i maligní onemocnění krve. Výjimečně lze sem zařadit i některé nádory, které v ojedinělých případech nelze pro jejich uložení a rozsah histologicky ověřit / Klatskinův nádor, nádor slinivky břišní, některé nádory mozku /.

Výluky :

- 9) kožní karcinomy s výjimkou invazivních melanomů
- 10) nádory, které jsou histologicky popsány jako premaligní / prekancerozy /

11) nádory v neinvazivních stádiích / mikroinvaze, karcinom in situ /

12) nádory v důsledku choroby AIDS

Vysvětlení pojmů :

- 1) maligní nádor je nádor chovající se zhoubně
- 2) histologickým vyšetřením se rozumí podrobné vyšetření odebraného vzorku tkáně
- 3) maligní onemocnění krve zahrnuje zhoubné změny na červených a bílých krvinkách (např. leukémie a lymfomy)
- 4) kožní karcinom je rakovinný kožní útvar
- 5) invazivní melanom znamená zvláště maligní kožní nádor typický rychlým rozšiřováním a tvorbou metastáz
- 6) prekancerózy jsou nádory, které ještě nesou maligní, ale na jejichž podkladě by se maligní nádor velmi pravděpodobně vyvinul
- 7) mikroinvaze a karcinom in situ jsou zhoubné nádory, které však ještě nevykazují invazivní růst (zůstávají v bezpečné zóně)
- 8) Klatskinův nádor znamená zhoubný nádor zevních žlučových cest

NITROLEBNÍ NÁDORY NEZHoubNÉHO PŮVODU

Definice : Jsou benigní nádory mozku, mozkových blan a prodloužené míchy, které ohrožují život útlakem okolní tkáně.

TRANSVERZÁLNÍ LÉZE MÍŠNÍ / příčné přerušeni míchy /

Definice : Postižení všech míšních funkcí od místa patologického ložiska, mající za následek úplnou a trvalou ztrátu funkce a citlivosti dolních končetin, event. i horních končetin (dle výšky postižení) a těžké postižení až ztrátu vylučovacích funkcí a citlivosti na trupu v důsledku úrazového mechanismu, ischémie (nedokrvení) míšní tkáně, krvácení do míšní tkáně, zánětlivého postižení a postižení nádorového lokalizovaného přímo v míšní tkáni i druhotně, tj. novotvary rostoucí v bezprostřední blízkosti míchy (nejčastěji postižení obratlových těl).

CÉVNÍ MOZKOVÁ PŘÍHODA / CMP /

Definice : Náhlé ložiskové postižení mozkové tkáně buď ischémií, na podkladě poruchy prokrvení nebo krvácením z mozkové cévy. Důsledkem je pak neurologický deficit

(patologický neurologický nález), trvající déle než 24 hodin. Klinická diagnóza musí být potvrzena odpovídajícím nálezem ložiskového postižení na CT či MR vyšetření mozku.

Výluky :

- 1) úrazové příčiny CMP
- 2) reversibilní mozková ischémie a tranzitorní ischemické ataky / TIA /

Vysvětlení pojmů :

- 1) Ischémie / infarkt / mozkové či míšní tkáně znamená odumření části tkáně s nevratnou ztrátou funkce, kterou dosud tato část mozku či míchy vykonávala. Lze ji prokázat na CT, resp. MR. V případě postižení mozkového kmene a míchy je rozhodující vyšetření MR.
- 2) Krvácení do mozkové či míšní tkáně z nitrolebních cév, resp. z přívodných cév míšních, znamená úplné zničení části mozkové či míšní tkáně, s následnou nevratnou ztrátou funkce, kterou dosud tato část mozku nebo míchy vykonávala. Lze prokázat na CT vyšetření, v případě postižení míchy lépe na MR.

- 3) Tranzitorní ischemickou atakou se rozumí přechodná mozková příhoda, jejíž začátek je zcela shodný s CMP, ale neurologické příznaky vymizí do 24 hodin a na provedených vyšetření CT, event. MR není prokázáno korelující ložiskové postižení mozkové tkáně.
- 4) Mozkovou tkání se rozumí obě mozkové hemisféry, mozkový kmen a mozeček.
- 5) Krvácení pod mozkové pleny / subarachnoidální krvácení / znamená vylití krve do prostoru mezi mozkem a měkkou plenu mozkovou. Diagnóza musí být potvrzena vyšetřením CT
- 6) a/nebo MR a /nebo vyšetřením mozkomíšního moku.
- 7) Neurologickým deficitem se rozumí porucha funkce jedné nebo více končetin, spojená s poruchou citlivosti i motoriky, včetně jemné motoriky typu psaní – porucha vyšší nervové činnosti – např. porucha řeči, porucha porozumění čteného a neschopnost psaní, porucha paměti – porucha vidění, způsobená postižením zrakové mozkové kůry – poruchy hlavových nervů.
- 8) CT – počítačová tomografie – je rentgenologické vyšetření založené na zobrazování příslušné části těla ve vrstvách a na počítačovém vyhodnocení i drobných rozdílů v pohlcování rentgenového záření mezi jednotlivými částmi tkáně a orgánu.
- 9) MR – magnetická rezonance – je vyšetřovací metoda, která velice přesně zobrazí požadované oblasti lidského těla, zvláště vhodná je k zobrazení mozku a míchy.